

Македония

Телефонъ № 2891

ОРГАНЪ НА МАКЕДОНСКАТА ЕМИГРАЦИЯ ВЪ БЪЛГАРИЯ

Редакция и администрация
пл „Славейковъ“ № 1.

Директоръ: Г. Кулишевъ

„МАКЕДОНИЯ“Вестникъ за политиката, културата,
жизнотъ и реформите, излизва
всеки денъ, освенъ празнични дни.**АБОНАМЕНТЪ:**Български за година 80
лв., година 160; 3 мес. 20 левъ.
Странство: година 80; 1/2 год.
400 лв.; 3 мес. 200 лв. Вънрешно
за год. 6 левъ; 1/2 год. 3 левъ.**ОБЯВЛЕНИЯ:**На пълн. стр. 240 лв.
Малки обявления на думи 50 ст.
Въ хрониката на редъ . . 1 лв.
Годишни и вѣнчаши . . 4 лв.

А краят на нещастията?

Въ Парижъ на 27 т. м. на едно тържествено събрание въ голѣмия амфитеатъръ на Сорбоната, устроено по случай 50 годишнината отъ обявяването на освободителната руско-турска война, е взелъ думата и сръбскиятъ пълномощенъ министъръ г. Спалайковичъ, който — както съобщава Б. Т. А. — изтъкналъ, че извършената въ Берлинъ грѣшка е била *началото на нещастията* за балканскитѣ народи.

Въ случая г. Спалайковичъ е казалъ една безспорна истина. И не е той първиятъ, който установява грѣшката и престъплението на Берлинския конгресъ. Една дълга верига отъ авторитетни европейски политици, между които има даже и държавници на Англия — главната и н ц и а т о р ка на дѣлото отъ Берлинъ — сж посочвали отпосле не веднѣжъ фаталнитѣ последици на решенията отъ м. юлий 1878 година. Пжтътъ на тѣзи последици е отбелязанъ до сега съ рѣки отъ сълзи и потоци отъ кръвъ, а ние сме далечъ още отъ да виждаме *края на нещастията* така, както виждаме тѣхното начало. Но когато единъ сръбски държавникъ, и то съ името, разбирацията и дейността на г. Спалайковичъ, излиза да говори за грѣшката на Берлинския договоръ, случаятъ е твърде изключителенъ и заслужава да се напомнятъ известни факти на близкото минало и на настоящето.

Ако бихме искали да бждемъ напълно точни, ние ще грѣбва може би, като е дума за *началото* на балканскитѣ, и ли поне южнославянскитѣ нещастия, да възлѣземъ малко по-назадъ и отъ Берлинския конгресъ. Ще трѣбва да спомнимъ и измѣната на Бѣлградъ спрѣмо бѣлгарскитѣ революционери въ Букурещъ, и начина, по който сърбитѣ постъпиха спрѣмо борящата се за тѣхната свобода „бѣлгарска легия“, и обсебването на Тимошката бѣлгарска областъ, която първа бѣ погълната отъ хидрата на сръбския шовинизъмъ. Но като оставимъ на страна тѣзи факти, колкото и да сж важни и знаменателни тѣ, права е мисълта, изтъкната отъ г. Спалайковичъ че началото на нещастията за балканскитѣ народи се корени въ жестокото и безразсѣдно дѣло на Берлинския конгресъ. И това е не само защото лица отъ свобода цѣли бѣлгарски области, а и защото подхвърли на сръбската държава новъ кжсъ чуждата земя (Моравската долина) и я насочи къмъ трета бѣлгарска областъ — Македония, отклонявайки нейния погледъ отъ Босна, Херцеговина и отъ Косовско — покрайнини съ сръбско население, които бѣха или заграбени вече отъ Австро-Унгария, или предопредѣлени да послужатъ като мостъ за прочутия Drang nach Osten.

Вмѣсто да запази своя естественъ стремежъ, сръбската политика се поддаде на хвърлената вѣдица и трѣгна на югъ и изтокъ по „линията на по-малкото съпротивление“, търсейки да съгради щастieto и силата на сръбския народъ върху заграбването на гранични части отъ бѣлгарското народно наследство. Все въ този редъ дойдоха усилията за премахването на бѣлгарщината въ Тимошко и Моравско, появата на сръбската пропаганда въ Македония, напа-

дението на кралъ Милана презъ 1885 година.

Но тѣзи събития принадлежатъ на една сравнително подалечна епоха. Какъ действаха по-къснешнитѣ сръбски политики, — тия, на които г. Спалайковичъ е съвременникъ и сътрудникъ? Какъ се поучиха тѣ отъ грѣшката на Берлинския конгресъ и какво направиха за да предотвратятъ, или поне смекчатъ последицитѣ отъ това „начало на нещастията“ за балканскитѣ народи? Ето съ по нѣколко думи фактитѣ, голитѣ, ужасяващи и кървави факти, които съдържатъ отговора на тѣзи питання. Презъ есенята на 1912 година, още мастилото на подписитѣ подъ сръбско-бѣлгарския договоръ не бѣше засъхнало, и само нѣколко дни преди обявяването на войната противъ Турция, правителството на Пашича разпрати злокобния циркуляръ, който бѣше първата подготовка на сръбската измѣна спрѣмо Бѣлгария. Презъ юлий 1913 година въ Букурещъ, не другъ, а самъ г. Спалайковичъ настояваше да се „извадятъ зжбитѣ“ на Бѣлгария, вмѣсто да прояви капка разумъ и прозорливостъ.

Само две години по-късно, това помрачение, удвоено съ отказа да се поправи букурещката неправда, донесе на сръбския народъ една отъ най-страшнитѣ катастрофи. Въ Парижъ, на 1918 и 1919 година, сърбитѣ не помислиха освенъ какъ по-дълбоко да забиятъ ножа въ бѣлгарското тѣло. Заграбената отъ по-рано частъ отъ Македония не имъ стигна, — посѣгнаха на Струмишко, почерниха даже Царибродско, следъ като тази покрайнина бѣ прекарала половинъ вѣкъ свободенъ животъ. А какво е днесъ въ Македония? Какъ третиратъ сърбитѣ своитѣ поданици отъ бѣлгарска народностъ? Какво е тѣхното отношение къмъ бѣлгарското царство?

Или сръбскитѣ политици ще чакатъ още нещастия и катастрофи за балканскитѣ народи, за да напуснатъ пжтя на безумието и да разбератъ, че семето, посѣто въ Берлинъ на 1878 година, може да дава само отровни плодове?

Г. Кулишевъ

Страници отъ миналото

Струга, 1591

Презъ 1591 год. е пътувалъ за Цариградъ презъ Македония венецианскиятъ посланикъ Лоренцо Бернардо. Отъ Албания дошълъ въ Струга. Въ своя пътописъ ето какво говори за тоя градъ:

„Струга, казватъ, че е градъ, а въ сжщностъ е повече село; тя е първо по редъ селище въ Бѣлгария. Презъ Струга минава рѣка, която изтича отъ Охридското езеро; тука, казватъ, извира и рѣката на гр. Лешъ (р. Дримъ). Туну речъ цѣлото Стружно поле е питомо, обработено и твърде плодородно... при началото на Стружното поле се минава по единъ мостъ, който е на границата между Албания и Бѣлгария“.

(П. Матковичъ. Rad. 136, стр. 15).